

diversitats

Memòria justificativa del programa
València, 2018

La realitat és un mosaic de diversitats.
Des d'aquest convenciment, la
Universitat de València inicia aquest
curs el programa *diversitats*, amb
minúscula i en plural, amb la intenció
de trencar amb la norma i la jerarquia
i convidar a la pluralitat.

diver.
sitats

València, a 28 de novembre de 2018.

Elena Martínez García
Vicerectora d'Igualtat, Diversitat i Sostenibilitat

Taula de continguts

1. Objectius i àrees de treball	04
2. Programació	05
3. Descripció de les activitats	07
4. Valoració global	29
 Annex. Organigrama, ubicació i contacte	 30

01. Objectius i àrees de treball

Des del convenciment de la riquesa de la diversitat de totes i cadascuna de les persones que formen part de la comunitat universitària, la Universitat de València aposta pel reconeixement, el respecte i la revalorització de les diferències que ens fan úniques.

En aquest sentit, d'acord amb la legislació vigent i atenent a la responsabilitat social com a institució pública d'ensenyament superior, la Universitat de València ha engegat una iniciativa per la igualtat en la diversitat en sentit ampli, que inclou la diversitat afectivosexual, familiar i de gènere, l'etnicocultural i la religiosa. Aquest projecte, que impulsa el Vicerectorat d'Igualtat, Diversitat i Sostenibilitat, s'anomena *diversitats*, amb minúscula i en plural, amb la intenció de trencar amb la norma i la jerarquia i convidar a la pluralitat.

Aquesta iniciativa compta amb referents en altres universitats públiques espanyoles que han creat serveis específics de suport a la diversitat –com és el cas de la Unidad de Apoyo a la Diversidad e Inclusión de la Universidad Complutense de Madrid o de la Unitat de Suport a la Diversitat de la Universitat d'Alacant– a través dels quals s'han posat en marxa polítiques i accions en matèria d'atenció a la diversitat.

Amb el compromís que el reconeixement de la diversitat constituïska una aposta ferma i una prioritat per a la Universitat de València, s'ha subscrit un conveni de col·laboració amb la Generalitat Valenciana, a través de la Vicepresidència i de la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, per al foment d'activitats de formació, recerca, divulgació i sensibilització en matèria d'igualtat en la diversitat en la comunitat universitària.

Aquest document és la memòria justificativa de les despeses d'aquesta subvenció que persegueix com a objectiu el foment de la igualtat en la diversitat a través d'accions relacionades amb la política d'igualtat, especialment de polítiques LGTBI, de diversitat familiar, de diversitat ètnica, religiosa i de culte, per a la no-discriminació i garantia d'igualtat d'oportunitats en l'àmbit universitari.

Aquesta iniciativa s'estructura en cinc àrees de treball:

1. Sensibilització i divulgació
2. Educació i formació
3. Acompanyament i atenció a la diversitat
4. Recerca i docència
5. Treball en xarxa

02. Programació

Al llarg de 2018, i en el marc del conveni amb la Conselleria d'Igualtat i Polítiques Inclusives, s'han realitzat les següents activitats:

1. Sensibilització i divulgació

- 1.1 “Celebrar la diversitat. Bones pràctiques en matèria de diversitat sexual i de gènere en centres de secundària”. Carpeta d'experiències en la revista Futura, núm. 35 (maig de 2018).
- 1.2 *Amors lèsbics oblidats*. Cicle de cinema organitzat en col·laboració amb Aula de cinema (maig de 2018).
- 1.3 *Celebració de l'Orgull*. Col·locació de banderoles en edificis de la Universitat i distribució d'adhesius de l'arc de sant Martí per centres i facultats (juny de 2018).
- 1.4 *Quizdivers*. Trivial de diversitat als diferents campus dins la Festa de benvinguda a la UV (octubre de 2018).

2. Educació i formació

- 2.1 Taller de diversitat afectivosexual: claus per al reconeixement de les identitats i el foment de la normalització i la no-discriminació, en el marc de la “Trobada de formació de representants” que organitza el Sedi (febrer de 2018).
- 2.2 *Afectes diversos*. Taller sobre diversitat afectiva en el marc de La Nau dels Estudiants (març de 2018).
- 2.3 *Interseccions. Espai de formació*. Eix temàtic: Educació en diversitat (setembre de 2018).
- 2.4 Curs de diversitat afectivosexual i de gènere en l'àmbit universitari per a PAS/PDI, en el marc del pla de formació continua del Servei de Formació Permanent (1ª edició, novembre de 2018).
- 2.5 Taller de voluntariat en diversitat afectivosexual i de gènere dirigit a estudiants, en el marc dels “Tallers de dinamització del voluntariat universitari” que organitza el Sedi (2ª edició, novembre de 2018).

3. Acompanyament i atenció a la diversitat

- 3.1 Redacció del protocol d'atenció a la identitat i a l'expressió de gènere de la Universitat de València (continu).
- 3.2 Atenció i seguiment de casos particulars (continu).

4. Recerca i docència

- 4.1 *D'identitats i sexualitats*. Raconet sobre diversitat afectivosexual i de gènere a la Biblioteca d'Humanitats (maig de 2018).
- 4.2 *Diversitat*. Exposició de llibres sobre diversitat afectivosexual i de gènere a la Biblioteca de Ciències Socials (juliol de 2018).
- 4.3 *Educació en diversitat*. Exposició de recursos en matèria d'educació i diversitat, en el marc del curs *Interseccions. Espai de formació* a la Biblioteca d'Educació (setembre de 2018).
- 4.4 Impulsar la presència de materials en tema d'igualtat en la diversitat a les biblioteques (desembre de 2018).

5. Treball en xarxa

- 5.1 Consolidar i enfortir el treball en xarxa amb associacions universitàries i d'àmbit local (continu).
- 5.2 Establiment de contactes a través de la participació del personal tècnic en cursos i tallers relacionats (continu).

03. Descripció de les activitats

1. Sensibilització i divulgació

1.1 “Celebrar la diversitat. Bones pràctiques en matèria de diversitat sexual i de gènere en centres de secundària”. Carpeta d'experiències en la revista Futura, núm. 35 (maig de 2018).

Un moment d'una sessió del grup «Stop Diverfòbia», on professorat i estudiantat comparteixen reflexions i experiències després d'haver realitzat una dinàmica a l'IES Isabel de Villena. | Fotografia: Miguel Lorenzo

Article periodístic sobre bones pràctiques en matèria de diversitat sexual i de gènere en centres de secundària, publicat a la revista Futura, revista de divulgació educativa de la Universitat de València.

SELA ANDREU | Enfront de l'heteronormativitat i l'LGTBfòbia present a les nostres aules, diverses experiències mostren com abraçar la diversitat als centres educatius valencians per mitjà del debat i la reflexió, l'expressió i la creativitat o l'acompanyament i la mediació. Són xicotets granets d'arena que s'escampen per tot arreu i que mouen muntanyes.

Podeu consultar l'article complet:

<http://revistafutura.blogs.uv.es/2018/06/11/celebrar-la-diversitat/>

1.2 *Amors lèsbics oblidats*. Cicle de cinema organitzat en col·laboració amb Aula de cinema (maig de 2018).

El cicle s'obrí el dimarts 8 de maig al Col·legi Major Rector Peset amb la projecció de *Walk on the Wild Side* ('La gata negra', Edward Dmytryk, 1962), on malgrat la censura del codi Hays s'insinua i es deixa entreveure una relació entre una sensacional Bárbara Stanwick i Capucine, i on destaca el paper d'una molt jove Jane Fonda. La sessió següent va ser el dimarts 15 de maig, amb el film *Fire* ('Fuego', Deepa Mehta, 1996), primera pel·lícula índia que va mostrar de forma explícita una relació entre dues dones i que amb l'estrena va provocar violentes protestes per obrir el diàleg sobre temes com ara la llibertat d'expressió i l'homosexualitat.

A continuació, el dimarts 22 de maig es pogué veure *Fucking Åmål* (Lukas Moodysson, 1998), pel·lícula de culte que mostra la relació de dues adolescents en una zona rural sueca, que ens permet parlar del descobriment del primer amor i de les relacions sexuals en l'adolescència. Finalment, el dimarts 29 de maig es va exhibir *If These Walls Could Talk 2* ('Mujer contra mujer', Martha Coolidge, Anne Heche, Jane Anderson, 2000), que planteja tres històries d'amor lèsbic que tenen lloc a la mateixa casa, però en distintes èpoques i parelles de diferents generacions.

Totes les pel·lícules s'exhibiren en versió original subtitulada en castellà i van anar precedides d'una presentació. A més, en acabar cada pel·lícula, se'n va fer un breu col·loqui.

Programació

- 08.05.2018** *La gata negra* ('Walk on the Wild Side', Edward Dmytryk, 1962)
Presenten el cicle i la pel·lícula:
- **Maite Orduña**, coordinadora del cicle d'Aula de Cinema
- **Rosa María Lorente**, membre d'Aula de Cinema
- 15.05.2018** *Fuego* ('Fire', Deepa Mehta, 1996)
Presenten la pel·lícula:
- **Maite Orduña**, coordinadora del cicle d'Aula de Cinema
- **Elena Mut**, professora de la Universitat de València
- 22.05.2018** *Fucking Åmål* (Lukas Moodysson, 1998)
Presenten la pel·lícula:
- **Maite Orduña**, coordinadora del cicle d'Aula de Cinema
- **Mª José Ferriols**, dona lesbiana, activista i professora d'institut

29.05.2018 *Mujer contra mujer* ('If These Walls Could Talk 2', Martha Coolidge, Anne Heche, Jane Anderson, 2000)

Presenten la pel·lícula:

- **Maite Orduña**, coordinadora del cicle d'Aula de Cinema
- **Sela Andreu**, tècnica de *diversitats*
- **Mar Ortega**, dona lesbiana i vocal de delictes d'odi de Lambda

cicle cinematogràfic
maig 2018

aula de cinema

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA

diversitats
programa d'igualtat en la diversitat
de la Universitat de València

Amors lèsbics oblidats

dimarts 8 de maig, a les 18:00
La gata negra
(Walk on the Wild Side, Edward Dmytryk, 1962)

dimarts 15 de maig, a les 18:00
Fuego
(Fire, Deepa Mehta, 1996)

dimarts 22 de maig, a les 18:00
Fucking Åmål
(Lukas Moodysson, 1998)

dimarts 29 de maig, a les 18:00
Mujer contra mujer
(If These Walls Could Talk 2, Martha Coolidge, Anne Heche, Jane Anderson, 2000)

entrada lliure
aforament limitat
projeccions en digital
i en versió original
subtitulada en castellà

col·legi major rector peset
pl. forn de sant nicolau, 4

auladecinema@uv.es
www.uv.es/auladecinema

col·laboren:

VNIVERSITAT DE VALÈNCIA
Col·legi Major Rector Peset

GENERALITAT VALENCIANA
Vicepresidència i Conselleria
d'Igualtat i Polítiques Inclusives

lambda
CCO de les lletres, les
transsexuals, les
transsexuals

Cartell del cicle de cine *Amors lèsbics oblidats*.

Difusió de l'activitat:

- nota de premsa al web de la Universitat de València (UV)
- difusió en xarxes socials de la UV i Agenda de la UV
- notícia al web i xarxes socials del Sedi i d'Aula Cinema

Indicadors d'actuació:

- nº de participants: 125 aprox.

1.3 *Celebració de l'Orgull.* Col·locació de banderoles en edificis de la Universitat i distribució d'adhesius de l'arc de sant Martí per centres i facultats (juny de 2018).

El 28 de juny se celebra el Dia internacional de l'Orgull LGTB, data en què es commemoren els disturbis de Stonewall (Nova York, 1969). La Universitat de València es va sumar a aquesta celebració hissant la bandera de l'arc de sant Martí als edificis del Rectorat, al Centre Cultural de la Nau i a l'edifici històric del campus d'Ontinyent.

La bandera de l'arc de Sant Martí en l'edifici de Rectorat. | Fotografia: Sela Andreu

Com a novetat, les biblioteques universitàries van celebrar la diversitat amb la penjada de la bandera als edificis de la Biblioteca de Ciències Eduard Boscà, de Burjassot, Biblioteca d'Humanitats Joan Reglà, de Blasco Ibáñez, i Biblioteca de Ciències Socials, del campus dels Tarongers.

Així mateix, aquestes dues últimes biblioteques han organitzat, amb motiu del mes de l'Orgull, una exposició d'una selecció de llibres sobre diversitat afectivosexual i de gènere del seu fons bibliogràfic.

Raconet d'identitats i sexualitats (Biblioteca d'Humanitats). | Fotografia: Sela Andreu

La bandera LGTB a la biblioteca del campus de Burjassot. | Fotografia: Sela Andreu

A més, per fer visible la defensa dels drets i les llibertats de tothom, es van repartir adhesius amb els colors de la bandera LGTB perquè es col·locaren a les portes de centres i facultats amb motiu d'aquesta celebració.

Adhesius amb la bandera de l'arc de sant Martí. | Fotografia: Sela Andreu

Difusió de l'activitat:

- nota de premsa al web de la UV
- difusió en xarxes socials de la UV i Agenda de la UV
- notícia al web i xarxes socials del Servei de Biblioteques i Documentació

Amb aquesta iniciativa la Universitat de València se va sumar als actes que l'Ajuntament de València i diverses associacions, com Lambda, van preparar per a la celebració de l'Orgull i per primera vegada es van incloure al web de l'ajuntament: www.valenciaorgullosa.com

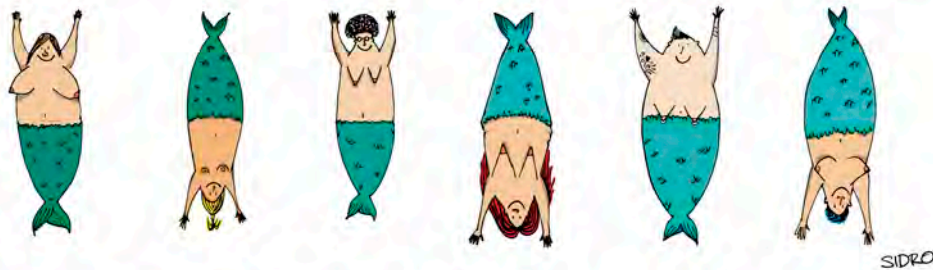
Indicadors d'actuació:

- nº d'adhesius distribuïts: 450

1.4 *Quizdivers*. Trivial de diversitat als diferents campus dins la Festa de benvinguda a la UV (octubre de 2018).

QUIZDIVERS

DINS DEL FESTIVAL DE BENVINGUDA A LA UV

UN CONCURS CADA 20 MINUTS DE 10:30 A 11:30

16/10/2018 CAFETERIA DE L'AULARI NORD

Campus dels Tarongers

17/10/2018 ÀGORA PROMETHEUS

Facultat de Geografia i Història Campus de Blasco Ibáñez

18/10/2018 CAFETERIA DEL CAMPUS

Campus de Burjassot

ORGANITZA
diversitats
VICERECTORAT D'IGUALTAT I
DIVERSITAT DE LA UV

COL·LABORA
 **GENERALITAT
VALENCIANA**

Cartell del trivial de diversitat.

La comunitat universitària va poder posar en pràctica els seus coneixements sobre diversitat al *Quizdivers*, un trivial que inclogué preguntes sobre la diversitat afectivosexual, familiar i de gènere, l'etnocultural i la religiosa. L'activitat, que s'emmarca dins la Festa de Benvinguda a la UV, va tindre lloc en els diferents campus de la Universitat de València.

A l'hora d'esmorzar, entre les 10:30 i les 11:30 hores i en sessions contínues de 15 minuts, la comunitat universitària va demostrar els seus coneixements i cultura general sobre cançons, sèries, pel·lícules, llibres, fites històriques, etc. rellevants en aquest àmbit. Els equips guanyadors van rebre, entre altres premis, entrades per al Concert de Benvinguda del 26 d'octubre en la plaça de bous.

Difusió de l'activitat:

- nota de premsa al web de la UV
- difusió en xarxes socials de la UV i Agenda de la UV
- notícia al web de centres i facultats implicades
- reportatge audiovisual a Mediauni: <http://ir.uv.es/tw84VUJ>

Indicadors d'actuació:

- nº de participants: 150 aprox.
- nº d'entrades distribuïdes entre els equips guanyadors: 45

Participants del trivial en el campus de Blasco Ibáñez. | Fotografia: David Fajardo

Participants del trivial en el campus de Burjassot. | Fotografia: David Fajardo

2. Educació i formació

2.1 Taller de diversitat afectivosexual: claus per al reconeixement de les identitats i el foment de la normalització i la no-discriminació, en el marc de la "Trobadra de formació de representants" que organitza el Sedi (febrer de 2018).

Aquest taller es va incorporar en els continguts de la formació de representants en la *III Trobadra de Representants* per a membres dels òrgans de govern i de les associacions amb representació de la UV, un espai de formació i interacció per tal de millorar els recursos i capacitats per a la participació activa i la governança, que va organitzar el Sedi del 22, 23 i 24 de febrer de 2019 a Alberg Argentina (Benicàssim).

Aquesta activitat no s'ha imputat al conveni signat amb la Conselleria, sinó que es va incorporar en la programació i despeses del dit servei.

2.2 *Afectes diversos*. Taller sobre diversitat afectiva en el marc de La Nau dels Estudiants (març de 2018).

The poster is for a series of courses and workshops held in February 2018. It features a teal background with white text and graphics. At the top, logos for 'LA NAU DELS ESTUDIANTS', 'VNIVERSITAT ID VALÈNCIA', and 'Sedi' are displayed. The main title 'CURSOS I TALLERS' is in large, bold, white letters, with 'FEBRER DE 2018' below it. To the right is a graphic of a power plug with a stylized 'D' shape next to it. On the left, a paragraph of text describes the offer of courses as a proposal from the Sedi service of the University of Valencia, aimed at providing resources and practical knowledge for academic life and resolving difficulties.

**VNIVERSITAT
ID VALÈNCIA**
Sedi
Servei d'Informació i Dinamització

LA NAU DELS ESTUDIANTS
ESPAI DE FORMACIÓ

LA NAU DELS ESTUDIANTS
ESPAI DE FORMACIÓ

**CURSOS I
TALLERS**
FEBRER DE 2018

L'oferta de cursos de La Nau dels estudiants és una proposta del Servei d'Informació i Dinamització (Sedi) de la Universitat de València que té com a objectiu proporcionar recursos i coneixements pràctics per a la vida acadèmica i anticipar-se a la resolució de les dificultats amb què poden trobar-se tant els estudiants de nou accés com aquells que han de reorientar les seues estratègies de formació de cara a un nou curs.

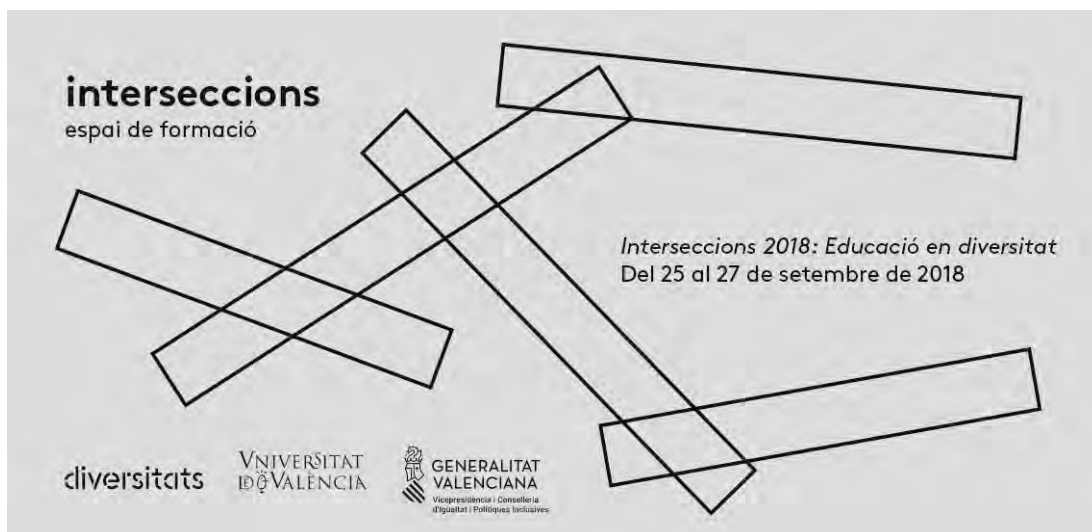
Aquest taller es va incorporar en l'oferta de cursos de *La Nau dels estudiants* (edició de febrer de 2018), que organitza el Sedi, un programa que ofereix l'estudiantat un conjunt de coneixements pràctics i recursos per a l'estudi per tal de contribuir al desenvolupament de la seua vida tant acadèmica com personal i professional.

Al taller, amb una duració de 6 hores, es va treballar de forma transversal la diversitat afectivosexual des de la comprensió i el respecte als vincles que els éssers humans establim.

Aquesta activitat no s'ha imputat al conveni signat amb la Conselleria, sinó que es va incorporar en la programació i despeses del dit servei.

2.3 Interseccions. Espai de formació.

Eix temàtic: Educació en diversitat (setembre de 2018).

Cartell del curs *Interseccions. Espai de formació*. | Disseny: Antonio Ballesteros

Interseccions. Espai de formació

Interseccions 2018: Educació en diversitat

Del 25 al 27 de setembre de 2018

Inscripció gratuïta (places limitades)

Interseccions és un espai de formació interdisciplinari dirigit a l'estudiantat de màster i doctorat de la Universitat de València per treballar la diversitat des d'una perspectiva crítica i interseccional.

Amb un format dinàmic i un tarannà divulgatiu, la primera edició d'*Interseccions. Espai de formació*, va tractar l'educació en diversitat en un sentit ampli, que incloïa la diversitat afectivosexual i de gènere i l'etnicocultural. Amb més de 150 inscripcions, es van prioritzar les sol·licituds de l'estudiantat de màster o doctorat en estudis de gènere i polítiques d'igualtat, educació i didàctiques específiques, ciències de l'activitat física i l'esport i drets humans. El curs, gratuït i amb una durada de 20 hores, es va realitzar en diferents espais del campus dels Tarongers.

L'activista antiracista feminista Esther (Mayoko) Ortega va obrir el curs *Interseccions. Espai de formació* el dia 25 de setembre amb una conferència que abordava les qüestions de raça, sexe i sexualitat. En primera persona, Mayoko va parlar des de la dificultat d'*habitar la frontera*, territori fronterer que suposa el fet de sentir-se dona feminista, lesbiana, racialitzada i negra, i com és llegida i entesa.

D'esquerra a dreta Esther Mayoko i Ruth Mestre. | Fotografia: Miguel Lorenzo

El curs va continuar el 26 de setembre, amb l'educació intercultural de la mà d'Ana Giménez, professora de la Universitat Jaume I de Castelló, que parlà més concretament de la realitat del poble gitano.

L'últim dia del curs, 27 de setembre, es va aprofundir en les qüestions d'intersexualitat i educació esportiva, amb Jonathan Ospina, expert en la matèria de les verificacions de sexe en l'àmbit de l'esport i professor de la Universidad Isabel I de Burgos. A més, el director general de l'Agència Valenciana d'Igualtat en la Diversitat de la Generalitat Valenciana, José de Lamo, va presentar el treball que se realitza des de la seua àrea, i va introduir de forma pràctica el protocol d'acompanyament per a garantir el dret a la identitat i l'expressió de gènere i la intersexualitat en centres educatius de la Conselleria d'Educació.

Estudiants del curs en una de les sessions. | Fotografia: Miguel Lorenzo

A banda de les conferències, cada dia es van realitzar diàlegs amb professorat de la Universitat de València i centres adscrits, que van exposar el treball que es fa sobre la matèria a la universitat, i abordaren qüestions clau en matèria d'educació i diversitat sexual i de gènere (25 de setembre); educació intercultural (26 de setembre) i pedagogies *queer* i experiències de persones *trans* en l'àmbit de l'educació física (27 de setembre).

De vesprada, el programa proposa dos tallers simultanis que oferien recursos i eines per a treballar la diversitat sexual a l'aula a través de l'educació artística i l'art contemporani (25 de setembre); formació antirumors i solucions per a combatre la invisibilització i el racisme (26 de setembre) i didàctiques específiques per a tractar la qüestió *trans* i la intersexualitat en centres educatius (27 de setembre).

A més, en el marc del curs, es va organitzar en col·laboració amb la Biblioteca d'Educació Maria Moliner una exposició de recursos (llibres, pel·lícules, contes...) en matèria d'educació i diversitat.

Difusió de l'activitat:

- esdeveniment a: <http://esdeveniments.uv.es/go/Interseccions>
- nota de premsa al web de la UV
- difusió en xarxes socials de la UV i Agenda de la UV
- notícia al web i xarxes socials de centres i facultats implicades

Indicadors d'actuació:

- n° de visites a l'esdeveniment: 2.915
- n° d'inscripcions: 169
- n° d'estudiants acceptats: 60
- n° de certificats expedits a estudiants: 30
- n° de certificats expedits a professorat: 15
- n° d'hores de formació: 20 hores

Valoració de l'activitat:

L'estudiantat va trobar interessant el curs, especialment la part pràctica, i en general van coincidir que haurien de fer-se'n més cursos d'aquest tipus, també adreçats a l'estudiantat de grau. Hi ha qui considerava que havia faltat profunditat conceptual i qui, per contra, pensava que havia faltat més pràctica grupal. En general, tothom coincidia que haurien d'oferir-se'n més places per poder arribar a més gent.

Pel que fa al professorat, algunes de les persones que han participat en el diàleg consideraven que seria pertinent buscar espais en què les persones hagueren pogut dialogar cara a cara i en condicions d'igualtat, per exemple, en un cercle –aquesta era la idea inicial però que no es pogué dur a terme a causa de les condicions meteorològiques. També es va recomanar organitzar una trobada prèvia amb la gent implicada per a consensuar continguts, etc. assumint que això sempre és complicat.

Estudiants del curs en un descans. | Fotografia: Miguel Lorenzo

2.4 Curs de diversitat afectivosexual i de gènere en l'àmbit universitari per a PAS/PDI, en el marc del pla de formació continua del Servei de Formació Permanent (1ª edició, novembre de 2018).

1 / Horaris del curs:

- Dimarts, 13 de novembre (15:30-19:30)
- Dijous, 15 de novembre (9:30-13:30)
- Dilluns, 19 de novembre (15:30-20:00)
- Dimarts, 20 de novembre (09:30-14:00)
- Dijous, 22 de novembre (17:00-20:00)

2 / Continguts del curs:

Sessió 1. Introducció a la diversitat

1. El concepte de diversitat i la importància de la gestió de la diversitat en entorns professionals
2. Variables i dimensions (cultural, generacional, familiar, etc.)
3. Cas pràctic: com gestionar i treballar la diversitat en la comunitat universitària?

Sessió 2. Diversitat afectivosexual des de la perspectiva de gènere

1. Conceptes clau LGTBIA
2. Cas pràctic: percepcions sobre diversitat afectivosexual en l'àmbit universitari
3. Diversitat afectiva: amors diversos

Sessió 3. No discriminació, prejudicis i estereotips

1. El concepte de discriminació (sistèmica)
2. Prejudicis i estereotips al voltant de la diversitat
3. Interseccionalitat

Sessió 4. Intersexualitat, teoria *queer* i realitats *trans**

1. Introducció: de què parlem quan parlem de...?
2. Biopolítica i raó sexual moderna: sobre com es construeixen les corporalitats
3. Dispositius de normalització sobre les persones *intersex*

Sessió 5. Normativa autonòmica i protocol d'acompanyament educatiu

1. Presentació del treball de Lambda
2. Història del moviment LGTB
3. Introducció a la normativa autonòmica: protocol d'acompanyament educatiu, llei *trans*, desplegament reglamentari i llei LGTBI.

3 / Professorat responsable de l'acció formativa:

Mª Dolores Martínez Hernández

Psicòloga especialitzada en les qüestions de gènere i polítiques d'igualtat, àrea en la que compta amb més de dotze anys d'experiència com a formadora en temes d'igualtat i diversitat. Ha treballat com a tècnica de gestió de la diversitat a la Fundació Cepaim i és coordinadora del curs d'estiu sobre diversitat de gènere de la UNED, on treballa com a docent impartint classes de psicologia del desenvolupament i de l'educació i com a coordinadora de treballs de fi de grau.

Victor Manuel Merino Sancho

Doctor en Dret (2009) i màster en Violència Domèstica i de Gènere (2008) i Drets Humans, Democràcia i Justícia Internacional (2010), tots per la Universitat de València. Va fer estades d'investigació a centres especialitzats com ara el *Centre d'Estudis Sociojurídics, School of Law* de la Universitat de Manchester, Regne Unit (2007) i el *Center for Gender and Refugee Studies, University of California Hastings College of the Law* (EUA, 2011).

Membre actiu del grup d'Innovació Docent i la Clínica Jurídica de Dret Ambiental de la Facultat de Ciències Jurídiques de la Universitat Rovira i Virgili. Membre del Centre d'Estudis de Dret Ambiental de Tarragona (CEDAT) i editor adjunt de la *Revista Catalana de Dret Ambiental*.

Daniel J. García López

Llicenciat i doctor en Dret per la Universitat d'Almeria. Professor ajudant doctor i secretari del Departament de Filosofia del Dret de la Universitat de Granada. Ha fet estades d'investigació a la Universitat Humboldt, de Berlín, l'Istituto Italiano di Scienze Umane, de Nàpols, la Universitat Autònoma de Madrid i el Centre d'Estudis Polítics i Constitucionals. És autor dels llibres *Organicismo silente. Rastros de una metáfora en la ciencia jurídica* (Comares, 2013); *Sobre el derecho de los hermafroditas* (Melusina, 2015); i *Rara Avis. Una teoría queer impolítica* (Melusina, 2016); així com traductor de *Biopolítica. Un mapa conceptual* (Melusina, 2016).

Centra el seu treball en la història dels conceptes/metàfores, el pensament impolític i la governamentalitat biopolítica de les corporalitats dissidents (*trans* i *intersex*) des de la teoria *queer*. Ha participat en la redacció de diverses lleis, projectes de llei i informes internacionals en qüestions LGBTIQ. És vocal de l'associació *Kaleidos*, organització *intersex* per la diversitat.

Àlec Casanova Ferrer

Mestre d'Educació Infantil, activista i primer home *trans* elegit coordinador general de Lambda. Ha format part del grup d'activistes que ha treballat la Llei *trans* valenciana i el seu desplegament reglamentari, així com en el protocol d'acompanyament per a garantir el dret a la identitat i l'expressió de gènere i la intersexualitat de la Conselleria d'Educació.

4 / Valoració de l'activitat:

Difusió de l'activitat:

- informació al web i plataformes del Servei de Formació Permanent

Indicadors d'actuació:

- n° d'inscripcions: 27
- n° de participants: 15
- n° d'hores de formació: 20 hores

Valoració de l'activitat:

El curs ha resultat interessant i les avaluacions reflecteixen la motivació del grup: el contingut ha agradat, ha despertat interès i, en general, les persones participants coincideixen a demanar més hores de formació. Les avaluacions confirmen també que les sessions estaven ben plantejades, tot i la distribució horària, i l'elecció del professorat ha estat encertada.

Alguns participants del curs de formació en diversitat. | Fotografia: Rosa Pardo

2.5 Taller de voluntariat en diversitat afectivosexual i de gènere dirigit a estudiants, en el marc dels "Tallers de dinamització del voluntariat universitari" que organitza el Sedi (2ª edició, novembre de 2018).

Aquest taller de voluntariat en diversitat afectivosexual i de gènere, dirigit a estudiants de la Universitat de València, s'ha incorporat en el programa de dinamització del voluntariat de la universitat que organitza el Sedi.

1 / Horaris de la part específica:

- Divendres, 16 de novembre (16:00-20:00)
- Dissabte, 17 de novembre (09:30-13:30)
- Divendres, 23 de novembre (16:00-20:00)
- Dissabte, 24 de novembre (09:30-13:30)

2 / Continguts de la part específica:

Aquesta formació teoricopràctica ofereix una formació general sobre participació social i voluntariat, i una de més específica, on es treballen els següents continguts:

1. Introducció a la diversitat afectivosexual i de gènere des d'una perspectiva feminista.
2. El procés de construcció i vivència de la identitat en la infància i adolescència.
3. Pràctiques corporals per aprofundir en la identitat, la igualtat i la diversitat.
4. L'articulació entre teoria i pràctica, moviment LGTB i activisme al País Valencià.

Espai d'experiències

Una vegada finalitzada la formació, els/les participants tenen l'opció de realitzar una acció de voluntariat en alguna de les entitats que han participat en l'espai d'experiències:

- Grup Jove Lambda
- Polymorfia
- Lliure(ment)
- AMPGYL
- GALESH
- CALCSICOVA
- Club Esportiu LGTB+ Samarucs València
- Mirall Camp de Túria

Un moment de l'espai d'experiències on entitats i estudiantat comparteixen experiències d'activisme. | Fotografia: Sela Andreu

3 / Professorat responsable de l'acció formativa:

Mª Dolores Martínez Hernández

Psicòloga especialitzada en les qüestions de gènere i polítiques d'igualtat, àrea en la que compta amb més de dotze anys d'experiència com a formadora en temes d'igualtat i diversitat. Ha treballat com a tècnica de gestió de la diversitat a la Fundació Cepaim i és coordinadora del curs d'estiu sobre diversitat de gènere de la UNED, on treballa com a docent impartint classes de psicologia del desenvolupament i de l'educació i com a coordinadora de treballs de fi de grau.

Álvaro Beltrán Navarro

Doctor en psicologia per la Universitat de València, l'objecte de la seua tesi doctoral versava sobre sexualitat i salut sexual en la construcció de les identitats de gènere i la orientació del desig sexual en adolescents. Álvaro és a més psicòleg (especialista en psicologia clínica) i sexòleg clínic, membre fundador de Sexólogos sin fronteras.

Olaya Aramo i Yui Black

Ballarins professionals, especialitzats en temes de gènere i pràctiques corporals per a aprofundir en les qüestions d'identitat, igualtat i diversitat des d'una vessant pràctica i a través del cos.

Pau López Clavel

Activista LGTB i doctor cum laude internacional en Estudis de Gènere i Polítiques d'Igualtat per la Universitat de València. És llicenciat en Història i Història de l'Art per la Universitat de València i Màster en Estudis Feministes, de Gènere i Ciutadania per la Universitat Jaume I de Castelló. Actualment és professor extern al Màster en Estudis de Gènere i Polítiques d'Igualtat de l'Institut Universitari d'Estudis de la Dona de la Universitat de València. També treballa com a avaluador extern de revistes científiques en la branca d'Humanitats i Ciències Socials, ha participat a diversos congressos i seminaris internacionals i estatals sobre qüestions d'història i polítiques LGTB, i ha realitzat estades de recerca a Catalunya i l'Argentina.

Un moment d'una sessió del taller de voluntariat en diversitat. | Fotografia: Sela Andreu

4 / Valoració de l'activitat:

Difusió de l'activitat:

- notícia al web i xarxes socials del Sedi
- difusió en xarxes socials de la UV i Agenda de la UV

Indicadors d'actuació:

- n° d'inscripcions: 33
- n° de participants: 20
- n° d'hores de formació: 20 hores
- n° d'entitats i associacions participants: 8

Valoració de l'activitat:

L'estudiantat que ha participat en el taller ha valorat positivament el contingut de les sessions i l'oportunitat de poder interactuar i conèixer de primera mà el treball d'entitats i associacions que treballen aquesta qüestió. A classe, han demostrat interès i motivació.

3. Acompanyament i atenció a la diversitat

3.1 Redacció del protocol d'atenció a la identitat i a l'expressió de gènere de la Universitat de València (continu).

3.2 Atenció i seguiment de casos particulars (continu).

El personal tècnic, amb l'assessorament de Lambda, està actualment redactant el protocol d'atenció a la identitat i a l'expressió de gènere de la Universitat de València. Mentrestant, s'acompanya i s'assessora de forma informal a l'estudiantat i al personal de centres i facultats en el procediment de canvi de nom d'ús comú.

Indicadors d'actuació:

- nº de sol·licituds de canvi de nom: 8

Una persona omplint un formulari. | Fotografia: Unsplash

4. Recerca i docència

- 4.1 *D'identitats i sexualitats*. Raconet sobre diversitat afectivosexual i de gènere a la Biblioteca d'Humanitats (maig de 2018).**
- 4.2 *Diversitat*. Exposició de llibres sobre diversitat afectivosexual i de gènere a la Biblioteca de Ciències Socials (juliol de 2018).**
- 4.3 *Educació en diversitat*. Exposició de recursos en matèria d'educació i diversitat, en el marc del curs *Interseccions. Espai de formació* a la Biblioteca d'Educació (setembre de 2018).**
- 4.4 Impulsar la presència de materials en tema d'igualtat en la diversitat a les biblioteques (desembre de 2018).**

En el marc de la celebració de l'Orgull, que es detalla en l'activitat 1.3 d'aquesta memòria, la Biblioteca d'Humanitats, del campus de Blasco Ibáñez, i la Biblioteca de Ciències Socials, del campus dels Tarongers, van organitzar dues exposicions d'una selecció de llibres sobre diversitat afectivosexual i de gènere del seu fons bibliogràfic.

Fruit d'aquesta experiència, i en el marc del curs *Interseccions. Espai de formació* –que s'explica en l'activitat 2.3, es va organitzar en col·laboració amb la Biblioteca d'Educació, una exposició de recursos (llibres, pel·lícules, contes...) en matèria d'educació i diversitat en un sentit ampli.

Per altra banda, s'ha fet una compra de llibres en matèria de diversitat etnocultural amb la intenció d'impulsar la presència de materials a les biblioteques universitàries i fomentar la recerca en aquesta àrea.

Exposició de llibres sobre diversitat (Biblioteca de Ciències Socials).

5. Treball en xarxa

- 5.1 Consolidar i enfortir el treball en xarxa amb associacions universitàries i d'àmbit local (continu).**
- 5.2 Establiment de contactes a través de la participació del personal tècnic en jornades o cursos relacionats (continu).**

Amb la contractació de personal tècnic es busca consolidar i enfortir el treball en xarxa amb associacions i entitats que treballen en l'àmbit de la diversitat, així com establir contactes a través de la participació en jornades o cursos relacionats, com ara:

- *Xarrada/col·loqui: prevenció i resposta davant de la serofòbia, violència i delictes d'odi* (18 d'abril de 2018, València)
- *I Jornada de recerca i formació LGTB+* (17 de maig de 2018, València)
- *XXIII Premis Margarida Borràs* (21 de juny de 2018, València)
- *Jornada Diversidad Complutense* (10 d'octubre de 2018, Madrid)
- *I Encuentro sobre Políticas de Igualdad LGBTI* (29 i 30 de novembre de 2018, Bilbao)

L'espai d'experiències del taller de voluntariat –que es detalla en l'activitat 2.5 d'aquesta memòria, constitueix també una bona ocasió per a interactuar i mantindre relació amb representants d'associacions i col·lectius d'estudiants de la universitat i d'entitats d'àmbit local.

Persones creant xarxa. | Fotografia: Unsplash

04. Valoració del programa

Una de les participants del Quizdivers, trivial de diversitats. | Fotografia: David Fajardo

La iniciativa busca fomentar la igualtat en la diversitat, entesa en un sentit ampli, i en aquesta fase d'execució s'han incorporat continguts en matèria de diversitat etnocultural, tant en les activitats de formació com de sensibilització, que han resultat de gran interès.

Pel que fa a les activitats relacionades amb la política d'igualtat, especialment de polítiques LGTBI, a més de les activitats de formació i sensibilització, s'està treballant actualment en la redacció i consolidació d'un protocol d'atenció a la identitat i a l'expressió de gènere en l'àmbit universitari, que esperem poder desplegar el pròxim any. En aquest sentit, i vist encara el desconeixement i interès que susciten aquests temes, la sensibilització i la formació del personal de la Universitat de València i centres adscrits serà un dels eixos prioritaris de cara a l'any que ve.

La llei valenciana per a la igualtat de les persones LGTBI, recentment aprovada, constituirà sens dubte un gran impuls d'aquestes polítiques i la possible creació d'oficines específiques d'atenció i informació a les persones LGTBI en l'àmbit universitari.

Annex. Organigrama, ubicació i contacte

Elena Martínez Garcia, vicerectora d'Igualtat, Diversitat i Sostenibilitat
vicerec.igualtat@uv.es - 96 382 82 90 (ext. 28290)

Ruth Mestre i Mestre, cap d'iniciatives de diversitat
ruth.mestre@uv.es - 96 382 88 19 (ext. 28819)

Sela Andreu Muñoz, tècnica de diversitats
sela.andreu@uv.es - 96 393 79 88 (ext. 37988)

- **Web:** www.uv.es/diversitats (en construcció)
- **Email:** diversitats@uv.es
- **Direcció:** Fundació General. Carrer d'Amadeu de Savoia, 4, 46010 València – 5ª planta
- **Telèfon:** 96 393 79 88 (ext. 37988)
- **Horari d'atenció al públic (amb cita prèvia):**
De dilluns a divendres, de 09:00 a 14:00 hores.

Material de difusió: llibretes i quaderns de diversitats. | Fotografia: Miguel Lorenzo